

ČÍSLOVKY – NUMERALIA – ČÍSELNÝ VÝZNAM - OHEBNÉ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Název projektu: **Šablony v SZŠ Příbram**
- Registrační číslo: **CZ.1.07/1.5.003/34.0933**
- **VY_32_INOVACE_CJ.2.7**
- *Letem světem českou gramatikou*
- Vyučovací předmět – Český jazyk a literatura

- Autor: Mgr. Alena Šimůnková
- **Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113**

DRUHY ČÍSLOVEK

- **určité** – přesný počet, počítatelné – slovem nebo číslicí (data, stránky, matematické výrazy)
- **neurčité** – nevyjadřují konkrétní počet – *mnoho, málo, několik, tolik, několikrát, několikrát...*
- **základní** – *jeden, dva tři, sto, dvacet jedna...*
- **řadové** – *první, prvý, druhý, devadesátý sedmý...*
- **druhov**é – *dvoje, troje, čtverý, paterý, desatero...*
- **násobné** – *jednou, pětkrát, tisíckrát...*

ČÍSELNÉ VÝRAZY - PŘÍD.JM.SLOŽENÁ, JEJICHŽ

1.ČÁST TVOŘÍ ČÍSLOVKA

- desetiletý, pětidenní, dvacetiprocentní, padesátimetrový
- 5denní, 10členný, 20procentní, 50metrový (**píšeme bez mezery**)
- 50m úsek, 70km rychlost, 60W žárovka, 10% sleva i 10%ní sleva
- **V případě, že značka zastupuje podstatné jméno, je třeba mezi číslicí a značkou udělat mezeru: délka 50 m, rychlost 70 km za hodinu.**
mezera se píše i se značkou § - § 23
- **číslovky násobné - pětkrát i 5krát, stokrát i 100krát**
- **číslovky vyšších řádů se oddělují po třech mezerami – 22 547, 1 300 000 (peněžní částky: 8.754, 22.465 – tečka)**

SKLOŇOVÁNÍ ČÍSLOVEK

- **řadové, druhové, násobné** – jako přídavná jména (*druhý, čtvrtý – mladý, třetí, tisící – jarní*)
- **základní** – jako podstatná jména (*sto – město, tisíc – stroj, milion – hrad...*), **jeden – ten**
- **neurčité** – *málo, bez mála, s málem...s několika...*
- **tři, čtyři** – 2.p. *tří i třech, čtyř i čtyřech*
7.p. *třemi, čtyřmi*
dvě, obě (dva, oba) – duál ---- 7.p. dvěma, oběma

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČÍSLOVKY SLOŽENÉ

- Píšeme a skloňujeme každou část zvlášť: *1 354 tisíc tři sta padesát čtyři --- tisíce tři set padesáti čtyř...tisíci třem stem padesáti čtyřem...*
- *dva a půl roku* **ale! dvaapůlroční**
- **dvacet jedna ALE! jednadvacet**
- číslovky řadové – ***dvacátý první ALE dvoustý, třístý, dvoustý třicátý první, stopadesátý*** (jako stohlavý, stočlenný), zvlášť se píší jen výrazy označující jednotky: ***stopadesátý devátý***
spojení desítek a jednotek: ***dvacetipětiletý***
- číslovky násobné – ***dvěstěkrát, pětsetkrát***

PROCVIČOVÁNÍ:

- **Převeďte do 7. pádu množ. čísla:**

moje opálené ruce, krásné modré oči, zlaté
ručičky hodinek, ty tvoje bolavé nohy, ulomené
nohy stolu, porcelánová ucha hrnce

- **Doplňte náležité tvary číslovek:**

Zápas se konal před (2 543) diváky. Odešla ven se
(352) korunami v kapse. Slyšela jsem o (856)
příznivcích. Na náměstí se sešlo více než (567) lidí.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŘEŠENÍ:

- Mýma opálenýma rukama, krásnýma modrýma očima, zlatými ručičkami hodinek, těma tvýma bolavýma nohama, ulomenými nohami stolu, porcelánovými uchy hrnce
- Dvěma tisíci pěti sty čtyřiceti třemi, třemi sty padesáti dvěma, osmi stech padesáti šesti, pět set šedesát sedm

ANOTACE

- Prezentaci lze použít jako výklad učiva dle tematického plánu v rámci učiva morfologie, ale i pro opakování v jakémkoliv ročníku střední školy. Výklad se zaměřuje spíše na obtížnější jevy, které často řeší jazykové poradny.
- Prezentace byla vytvořena v říjnu 2013 a ověřena v 2. ročníku oboru Zdravotnické lyceum 15.10. 2013 a 18.10. 2013. Je určena jako pomůcka pro výklad a opakování tohoto učiva pro 2 vyučovací hodiny.

ZDROJE:

HAVRÁNEK, Bohuslav. – JEDLIČKA, Alois. *Stručná mluvnice česká*. Vyd. 26, ve Fortuně 2. vyd. Praha: Fortuna, 1998. 246 s. ISBN 80-7168-555-0.

SVOBODOVÁ, Ivana. Číslovky 4. *Český jazyk a literatura*, Praha:SPN, 2013-2014, ročník 64, č.1, s. 42-44. ISSN 0009-0786.

SVOBODOVÁ, Ivana. Číselné výrazy. *Český jazyk a literatura*, Praha:SPN, 2006-2007, ročník 57, č.4, s. 195-196. ISSN 0009-0786.

